

Position Paper

Rondetafelgesprek Seksueel Geweld

9 December 2021

Commissie Justitie & Veiligheid

Lynn Berndsen

Inleiding

Als zorgen oplossingen waren, zouden de meeste gedupeerden van seksuele misdrijven geen problemen meer hebben.

In deze position paper wil ik graag ingaan op de directe obstakels waar gedupeerden van seksuele misdrijven tegenaan lopen, die veel invloed kunnen hebben op de verdere ontwikkeling in hun leven en daarbij ook die van hun naasten. Daar ik hier zeer uitgebreid en veel over zou willen en kunnen zeggen, beperk ik mij tot de hoofdpunten, waar ik denk dat de grootste politieke focus zou kunnen liggen.

Grensconflict / EU regelgeving

Zoals door Mw. Helder (PVV) aangehaald in de Tweede Kamer vergadering 'Slachtofferbeleid' op 27 november 2019, vraag ik u nogmaals te kijken naar de EU regelgeving omtrent seksuele misdrijven. Gedupeerden die een seksueel misdrijf hebben meegemaakt in het buitenland, kunnen vaak geen aanspraak maken in Nederland op bepaalde vormen van hulp, daar territorialiteit als uitgangspunt geldt. In het bijzonder noem ik hier een schadevergoeding van het Schadefonds Geweldsmisdrijven, daar in andere EU landen andere regelgeving is hieromtrent.

Ik denk dat dit een urgent item zou moeten zijn op uw agenda, daar dit grote invloed heeft op toekomstperspectief, bijvoorbeeld een nieuwe studie starten, cursussen volgen, en zo direct invloed kan hebben op het welzijn en de participatie indien dit weer mogelijk is voor de gedupeerde.

Verslavingszorg binnen de één landelijke entree

Daar de motie van Mw. Van der Werf (D66) over één landelijke entree is aangenomen, vraag ik u bij de verdere uitwerking hiervan uitdrukkelijk te kijken om ook verslavingszorg hierin mee te nemen.

Zoals in het Nationale Preventieakkoord gesteld, leidt problematisch middelen gebruik tot vele maatschappelijke problemen en kosten, naast problemen in de persoonlijke levenssfeer. Echter, wordt in het Nationale Preventieakkoord voornamelijk gesproken over de achterliggende oorzaken als sociale klasse en algemene stress. Wat echter naar voren komt uit diverse onderzoeken, is dat tot wel 75% van de vrouwen die hulp zoeken bij verslavingszorg enige vorm van seksueel geweld heeft meegemaakt. Daarnaast, als het gaat om afhankelijkheid van alcohol, betreft dit percentage 90%. Personen (mannen en vrouwen), met een verleden van seksueel geweld, hebben een twee tot drie keer hogere kans om afhankelijk te worden van verdovende middelen.

Ik denk daarom dat verslavingszorg een zeer belangrijk punt is om in overweging te nemen in het behandeltraject van seksueel geweld en indien dit over het hoofd wordt gezien, een grote groep gemist wordt.

Bescherming/opvolging gedupeerde na melding/aangifte

Naar aanleiding van diverse publicaties en ervaringen, mede door de woede en agressie in PTSS gecombineerd met septs binnen zedenzaken, is er een groeiend wantrouwen tegenover de overheid. De verticale machtsverhouding tussen overheid - burger wordt bij deze groep wellicht sterker gevoeld. Zoals ook ondersteund door Jan Struijs, voorzitter van politievakbond NPB in de Groene Amsterdammer, september 2020, artikel 'Stijgende verkrachtingscijfers, falende opsporing', meldt hij hier dat door de

hoge werklast van zedenrechercheurs gedupeerden onvoldoende geholpen worden en het vertrouwen in de rechtsstaat kwijtraken.

Een van de gevolgen hiervan is dat gedupeerden zelfbeschermingsmiddelen met zich mee gaan dragen ter voorkoming van herhaling en uit angst, daar zij vaker het gevoel krijgen er alleen voor te staan.

Daarom denk ik ook, met het oog op het welzijn van onze lotgenoten en onze maatschappij, dat er niet te veel vertraging moet zitten op de implementatie van het nieuwe Wetsvoorstel seksuele misdrijven, zoals wij ook als actiegroep bepleiten via Amnesty International. Al daar niet mee is gezegd dat er meer veroordelingen zullen plaatsvinden, lijkt het me van belang dat er meer gedupeerden van deze misdrijven zo spoedig mogelijk gehoord zullen worden, erkenning zullen vinden en rust mogen krijgen.

Verdere aanvullingen m.b.t. overlevingsreacties

Naast deze concrete punten die ik heb aangehaald, wil ik uw aandacht vragen voor de meer onderbelichte, doch niet minder voorkomende, overlevingsreacties. Naast de welbekende 'flight, fight, freeze', zoals meegewogen in het nieuwe Wetsvoorstel seksuele misdrijven, vraag ik u aandachtig te kijken naar de overlevingsreacties zoals beschreven in het boek 'Verlamd van Angst' van prof. dr. Agnes van Minnen, om beter inzicht te krijgen in hoe de instinctieve overlevingsreacties zich verhouden tot het proces van aangifte en opsporing, en de geloofwaardigheid die in twijfel kan worden getrokken aan de kant van de gedupeerde in deze. Denk hierbij aan de overlevingsreacties als 'vrede bewaren' en 'verzoenen'.

Voor verdere toelichting hierover, verwijs ik u daarom naar deze lectuur of zien wij uit naar verdere correspondentie hierover.

Voor toekomstige werkzaamheden, wil ik u meegeven dat hetgeen dat mij is bijgebleven uit deze jaren sinds het misdrijf, het ergste was het contrast tussen het geschreeuw en de stilte. Daarom hebben we uw stem nodig om soms gehoord te worden, liever deze dag dan de volgende.